

Zoektocht in de spannende wereld van geluid

Tikken, schuren, krassen, zoemen, scheuren, kraken, fluiten, kloppen, piepen, knisperen... Het gonst van de geluiden op buitenschoolse opvang De Klimboom. Een groep kinderen experimenteert enthousiast met klanken; het begin van hun muzikale ontwikkeling.

In het midden van de gezellige ruimte liggen kranten, flexibele pvc-buizen, karton, boterhamzakjes, een stofzuigerstang, emmers, bekertjes, deksels, steentjes, en nog veel meer materiaal dat de kinderen zelf hebben verzameld. Ze hebben de opdracht gekregen om iets te pakken en daar een lang geluid en een kort geluid mee te maken. Je ziet dat dit hen onmiddellijk aanzet tot het experimenteren en het uittesten van alle materialen op hun klankwaarde.

Muziek als communicatiemiddel

Wanneer kinderen experimenteren, worden ze geprikkeld tot

creatief handelen. Kinderen willen erg graag onderzoeken. Ze genieten van het rommelen met al die materialen.

Door er op verschillende manieren op te slaan, te wrijven, te tikken, leren kinderen spelenderwijs allerlei klanken kennen. Kinderen zijn vaak eerst nieuwsgierig naar het geluid en daarna blij met de nieuwe ontdekking. Omdat elk materiaal een andere klank voortbrengt, lokt elk materiaal ook een ander experiment uit. De muzikale ontwikkeling van kinderen start dan ook bij het experimenteren met klank. Ze weten vaak al onbewust dat elk materiaal anders is en andere klankmogelijkheden biedt. Kinderen leren vanzelf hoe klanken verschillen en hoe die klanken gemaakt kunnen worden. Wanneer kinderen dit beheersen, verschuift de aandacht naar de expressieve mogelijkheden van deze klanken. Muziek wordt dan een communicatiemiddel.

Klankketting

Dan is het tijd om de gevonden klanken aan elkaar te laten horen; eerst de lange en dan de korte klanken. Wat is de langste en wat is de kortste klank die de kinderen ontdekt hebben?

Daarna maken ze in een kring een klankketting: alle geluiden moeten na elkaar klinken

Benodigheden

- allerlei (geluids)materiaal zoals lege en gevulde flesjes, kranten, tuinslang, lege chipszakken, lepels, bekertjes, prullenbak, enz.,
- eventueel een vrolijk muziekje

zonder elkaar te overlappen en zonder dat er stiltes vallen. De klankketting gaat meerdere keren rond. De spanning is van de gezichten af te lezen!

Daarna zoeken ze samen het hardste geluid uit van alle klanken die ze hebben gemaakt. De kinderen staan in een kring. In het midden staat Wout, geblinddoekt, hij probeert op het gehoor dit geluid te vinden. Hij moet aandachtig luisteren en zich goed concentreren. Wanneer dit hem erg gemakkelijk af gaat, komen er steeds meer 'stoorzenders' bij: kinderen met bijvoorbeeld geknisper van kranten, tikkende steentjes, etc. Dan mag de volgende, want iedereen wil een keer aan de beurt komen!

Muziek, maestro!

Er zijn nog veel meer activiteiten met deze zelfgemaakte klanken te verzinnen, zoals een heus klankorkest! Eerst maak je groepen van de verschillende geluiden: tikkers, rammelaars, ritselaars, blazers, zoemers, etc. Deze groepen gaan, net als bij een echt orkest, bij elkaar zitten. De dirigent geeft aan welke groep of groepen mogen spelen. Vooraf maak je een aantal afspraken over de gebaren die gebruikt gaan worden, zoals gebaren voor hard en zacht spelen. Wissel regelmatig van dirigent. Eventueel kun je er een vrolijk muziekje bij opzetten, waar het orkest op het teken van de dirigent bij meespeelt. Dit kan soms extra stimuleren. Misschien wil een aantal kinderen wel solo spelen?

Experimenteren

Het is belangrijk dat kinderen genieten van het experimenteren met klank en geluid en dat ze er in gestimuleerd worden. Je zult merken dat kinderen soms de neiging hebben om elkaar na te doen. Probeer de kinderen dan aan te sporen om iets anders te bedenken. Kinderen zijn bij het experimenteren vaak herhalend bezig tot het moment dat ze iets nieuws horen. Kinderen hebben hierbij meestal geen vooropgezette bedoelingen. Wat toevallig gebeurt, kan boeiend voor ze zijn. Muzikale ideeën kunnen dan ook toevallig ontstaan. Soms groeit er zelfs een muziekstukje uit een aantal vondsten na elkaar. Misschien komt het zelfs tot samenspel! Op deze manier ontwikkelen kinderen hun creativiteit en expressiviteit nog verder.

Op De Klimboom gaat het spelen met klanken gewoon door. Een groep oudere kinderen staat met 'instrumenten' in een kring terwijl Lieke even buiten wacht. De groep kiest een dirigent uit en spreekt een teken af voor het samen spelen en het stoppen met spelen. Dit kan een knipoog, voet- of vingerbeweging zijn. Nadat ze dit even hebben geoefend, komt Lieke binnen. Ze let goed op of zij de dirigent kan ontdekken. De kinderen doen hun best om de dirigent niet nadrukkelijk aan te kijken en toch goed te reageren. Maar dan heeft Lieke het toch in de gaten. De groep lacht. Lieke kiest iemand uit die het nu mag proberen. Zo blijft het nog lang piepen, kraken, fluiten, zoemen en knisperen op De Klimboom. •